

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
імені Валентини Волошиної
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «**Використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку**»

Студентки 2 курсу, групи МВД,

Галузі знань : 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності : 012 Дошкільна освіта

Котощук Юлії Вадимівни

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент

Шикиринська Олександра Василівна

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Вінниця – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	Error! Bookmark not defined.
1.1. Творчі здібності: дефінітивний аналіз .Error! Bookmark not defined.	
1.2. Характеристика інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку	Error! Bookmark not defined.
1.3. Стан творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку (за результатами констатувального етапу педагогічного експерименту)	
Error! Bookmark not defined.	
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	Error! Bookmark not defined.
2.1. Онлайновий сервіс LearningApps у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку	Error! Bookmark not defined.
2.2. Ресурс Genial.ly у розвитку інтересу старших дошкільників до творчої діяльності	Error! Bookmark not defined.
2.3. Веб-квести у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку	Error! Bookmark not defined.
2.4. Зміст використання інформаційно-комунікаційних технологій у роботі з батьками з метою розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в домашніх умовах	Error! Bookmark not defined.
ВИСНОВКИ	Error! Bookmark not defined.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	7
ДОДАТКИ	Error! Bookmark not defined.

ВСТУП

Актуальність дослідження Аналіз наукових публікацій засвідчує, що проблема розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку вивчалася різносторонньо: Я. Пономарьовим (психологія і педагогіка творчості, мислення і творчість), Д. Богоявленською (дослідження інтелектуальної творчості), Н. Кічук (формування творчої особистості вчителя), П. Енгельмейер (теорія творчості, творча особистість та творче середовище), В. Моляко (психологія творчості).

Дошкільний вік, будучи сенситивним періодом для всіх видів розвитку є основою для подальшого формування особистісних якостей та цінностей і творчих здібностей, зокрема.

Наукове обґрунтування можливостей упровадження інформаційно-комунікаційних технологій на різних ступенях освіти, а також у розвитку творчих здібностей дітей розглядаються науковцями І.Булах, Р.Гуревичем, В.Імбер, К.Крутій, А.Коломієць, О.Співаковським, О.Шикиринською та іншими науковцями.

Як зарубіжними, так і вітчизняними вченими, які досліджували проблему розвитку творчих здібностей дітей неодноразово підкреслювалася думка, що розвиток здібностей є керованим психолого-педагогічним процесом, що включає вплив на мотиви творчої діяльності (О.Дусавицький, О.Киричук), пізнавальні інтереси (Н.Бібік, Г.Щукіна), загально навчальні вміння (Н.Каневська, Н.Підгорна). Поряд з цим, існують серйозні перешкоди на шляху впровадження новітніх методів та прийомів розвитку творчих здібностей дітей. Найвагоміші з них охоплюють тривалий перехід від авторитарної до особистісно орієнтованої моделі взаємодії педагога з вихованцем та недостатня розробленість системи роботи з розвитку творчих здібностей дітей.

Отже, актуальність вибору теми зумовлена суперечністю між необхідністю розвивати творчі здібності дітей старшого віку з одного боку та

недостатньо вивченим питанням використанням інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей. Також дана проблема актуалізується ситуацією військового стану, в якому перебуває Україна, що унеможлиблює використання традиційних форм, методів та прийомів розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Зважаючи на актуальність проблеми, нами було обрано тему для магістерського дослідження **«Використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку»**.

Об'єкт дослідження: процес розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження: зміст, методи та прийоми використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні вибору вихователем змісту, методів та прийомів використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Згідно з метою дослідження було визначено такі **завдання**:

1. Здійснити дефінітивний аналіз понять «творчість», «творчі здібності», «чинники розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку».
2. Проаналізувати інформаційно-комунікаційні технології та виявити їх потенціал у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.
3. Визначити стан сформованості творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку та дослідити ставлення вихователів закладу дошкільної освіти до використання інформаційно-комунікаційних технологій розвитку творчих здібностей старших дошкільників.
4. Обґрунтувати зміст, методи та прийоми використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань наукової роботи ми використали комплекс методів науково-педагогічного дослідження, а саме:

1. Теоретичні – вивчення й аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури, з метою з'ясування сучасного стану проблеми, розкриття сутності базових понять з проблеми дослідження; вивчення й узагальнення передового педагогічного досвіду.

2. Емпіричні – анкетування вихователів, тест «Кола» (для виявлення творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку), бесіда, педагогічне спостереження.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі закладу дошкільної освіти «Берізка ясла-сад загального типу» смт. Глухівці. Вінницької області Козятинського району. У дослідженні взяло участь 28 дітей та 8 вихователів.

Апробація і впровадження результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження оприлюднені у виступах на науково-практичних конференціях:

- Інтернет-конференція «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Вінниця, 2022.
- V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами» Вінниця, 17-19 листопада 2021 року.

За результатами дослідження опубліковано 2 статті:

1. Котошук Юлія. Підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової

освіти: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.) / за ред. Н.О. Пахальчук; О.П. Демченко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі- Поділля, 2022. Вип. 11. с. 124-126.

2. Шикиринська О.В. Котошук Ю.В., Манько Н.В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема // Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. с. 19-21.

Структура дипломної роботи

Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку літератури, 4-х додатків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верховна Рада України. (2017, вересень 05). Закон № 2145-VIII, Закон України “Про освіту”. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. В. Ю. Биков. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. Київ, Україна: Атіка, с. 684, 2009.
3. В. Ю. Биков, О. В. Овчарук. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті. Київ, Україна: Педагогічна думка, с. 170, 2017.
4. Биков В. Ю. Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ-підрозділів навчальних закладів, Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія, № 1, с. 81-98, 2013.
5. Вишківська В., Шикиринська О. Індивідуалізація та диференціація як необхідні умови вдосконалення освітнього процесу // Міжнародна конференція «An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary». – Вінниця, UKR - Відень, AUT, 2021. – С. 345-347.
6. Вишківська В.Б., Шикиринська О.В. Організація самостійної роботи майбутніх вихователів ЗДО в умовах дистанційного навчання //Scientific Collection «InterConf», (32):with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference «Scientific Research in XXI Century» (October 16-18, 2020) in Ottawa, Canada. Kyiv:SPC InterConf, 2020. – p.41–45.
7. Демченко О. П. Експлікація феномену соціальної обдарованості в контексті психолого-педагогічних досліджень. *Людинознавчі студії*: збірник наукових праць ДДПУ. Дрогобич, 2015. С. 134 –145.

8. Демченко О.П., Казьмірчук Н.С., Жовнич О.В., Стахова І.А. Підготовка студентів до використання театралізованої діяльності для розвитку у дітей soft skills: європейський контекст. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2022. Вип. 64. 277с. С. 181-193.
9. Демченко О.П., Лазаренко Н.І., Любчак Л.В. Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці майбутніх педагогів до роботи з обдарованими дітьми. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Том 86. №6. С.123-143. URL: <http://surl.li/dehbz>
- 10.Н. Голота. Підготовка вихователів до застосування комп'ютерних технологій у сучасному ДНЗ, на Міжнар. наук.-практ. конф. Сучасне дошкілля: реалії та перспективи, Нац. пед. університету ім. М. П. Драгоманова (16 жовт. 2008 р.), Київ : Вид-во НПУ, с. 249-252, 2008.
- 11.З. П. Дорошенко, “Можливості моделювання інформаційно-освітнього середовища дошкільного навчального закладу”, *Дошкільна освіта*, № 3(29), с. 48-53, 2010.
- 12.М. І. Жалдак, В. В. Лапінський, М. І. Шут, *Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики: посіб. для вчителів*. Київ, Україна: НПУ ім. М. П. Драгоманова, с. 182, 2004.
- 13.Ельконін Д. Б., Венгер Л. А. Особливості психічного розвитку дітей 6-7 річного віку. К.: Педагогіка, 2012. с. 136.
- 14.Жуковська Р. Деякі питання розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку. Луцьк: Обрій, 2013. с. 38-50.
- 15.Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2010. 319 с.
- 16.Запорожець О. В. Творчий розвиток дитини дошкільного віку. Луцьк: Обрій, 2016. с. 230.

- 17.Кривошея Т.М. Розвиток творчого потенціалу дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку у процесі формування уявлень про форму предметів// Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 22-23 квітня 2021 р., Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2021. С.20-24.
- 18.Кивлюк О. Становлення творчої особистості як критерій впровадження інформаційно-комунікаційних технологій / Інформатика та інформаційні технології. – 2012. - №3. – С.24-27.
- 19.Концепція “Нова українська школа”. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
- 20.Коваль Я. Формування творчої активності старшого дошкільника і молодшого школяра // Постмодера. 2013. № 5-6. с. 8-10.
21. Костюк Г. С. Здібності та їх розвиток у дітей. К.: АСК, 2013. с. 69.
- 22.Крутії К.Л. Інтеграція в дошкільній освіті як інноваційне явище, або Що треба знати про інтеграцію // *Дошкільне виховання*. 2018. № 7. С.2-7.
- 23.М. М. Козяр, А. Д. Кузик, “Застосування мультимедійних телекомунікаційних технологій у навчально-виховному процесі”, Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр., редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця, Україна, вип. 10, с. 340-345, 2006.
- 24.Лазаренко Н. Культура мовлення як невід’ємна складова ключових компетентностей сучасного педагога. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : Збірник наукових праць / [гол.ред. Н. Л. Іваницька]. Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2016. Вип.23. С.36-42.

25. Литвинова С. Г. “Хмарні технології в управлінні дошкільними навчальними закладами” [Електронний ресурс]. Доступно: http://www.ruobolon.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=979:2013-06-12-18-4453&catid=69:obolon-365&Itemid=91
26. І. Д. Малицька, “Віртуальні освітні спільноти як ефективний засіб формування ІКТ-компетентностей: зарубіжний досвід”, Інформаційні технології і засоби навчання, № 6 (38), 2013. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/956/708>
27. Н. Морзе, О. Буйницька, А. Кочарян. ІКТ-компетентність викладачів та студентів як шлях до формування інформаційно-освітнього середовища університету, Компетентісно зорієнтована освіта: якісні виміри, Київ, Україна: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, с. 151-196, 2015.
28. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ : монографія. [Р. С. Гуревич, Г. Б. Гордійчук, Л. Л. Коношевський та ін.], за ред. Р. С. Гуревича. Вінниця, Україна: ФОП Рогальська І. О., с. 348, 2011.
29. Олексюк Н.В., Лебедець Н.В., “Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами”, Інформаційні технології і засоби навчання, т. 48, № 4, с. 88-102, 2015.
30. Семчук С. Комп’ютерно-розвивальне середовище як складова педагогічного процесу дошкільного навчального закладу. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. праць, гол. ред. В. М. Мадзігон та ін. Київ, Україна: Інститут обдарованої дитини НАПН України, вип. 1(14), с. 18-23, 2015.
31. Семчук С.І. Комп’ютерні ігри та їх використання в педагогічному процесі ДНЗ, Педагогика. Актуальные научные исследования. Теория, практика, сб. науч. докл., Варшава, Польша: Изд-во: Sp.z.o.o. «Diamond trading tour», с. 6-13, 2015.

32. Старовойт Л.В. Педагогічні умови творчого розвитку молодших школярів у процесі трудового навчання. Наукові записки. Тернопіль: ТНПУ, 2010. С. 261-266.
33. Словник навчально-педагогічних понять і термінів: методичний посібник / Укл. ЛП Вовк, ГД Панченко, ОС Падалка, та ін. К.: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова. 2001. 83 с.
34. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Вибрані твори: у 5 т. Київ: Радянська школа, 1977. Т.3. С. 5–279.
35. Сокол І.М. Впровадження квест-технології в освітній процес: навчальний посібник / І.М.Сокол. – Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2013. – 87с.
36. Любчак Л.В., Кривошея Т.М. Використання інтерактивних технологій навчання у фаховій підготовці майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*: зб. матеріалів XIV Міжнарод. наук. практи. інтернет-конф., 7 листопада 2017 р. – Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 14. – С.93-98.
37. Терещенко О. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності. Навчально-методичний посібник до Базової програми «Я у Світі». К.: Світич, 2013. с. 112.
38. Тітов І. Творча уява дошкільника: її критерії та функції у навчальній діяльності. *Обдарована дитина*. 2012. №10. с. 56-60.
39. Торренс Е. Діагностика невербальної креативності. Скорочений варіант тесту. *Практична психологія і соціальна робота*. 2013. № 1. с. 25-37.
40. Рибалко В., Ковальська О. Розвиток пізнавальної активності дітей засобами комп'ютерних технологій. *Дитячий садок*. № 28 (556), липень. 2010. с. 3-5.
41. Назаренко Г.А. Андрющенко К.Т. Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент підвищення якості дошкільної освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2019, Том 69, №1. С. 23-39.

- 42.Новик І.М. Проектування навчальних комп'ютерних ігор в освітньому процесі дошкільного навчального закладу. *Вісник психології і соціальної педагогіки: зб. наук. праць Київського ун-ту імені Бориса Грінченка*. 2010. вип. 4. с. 34-36.
- 43.Поповська О. А., Якименко Ю. І., Береженна Л. Ю. Елементарне музикування Карла Орфа як засіб розвитку довільності пізнавальних процесів дітей дошкільного віку з ознаками обдарованості. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2022. Вип. 64. С. 137-147.
- 44.Цибуля О. Програма розвитку творчих здібностей дошкільників. Тернопіль: Мандрівець, 2013. с. 77-82.
- 45.Шикиринська О.В. Котошук Ю.В., Манько Н.В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема. *Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2022 р.)*. Полтава: ЦФЕНД, 2022. с. 19-21.
- 46.Шикиринська О. Методичні аспекти ознайомлення майбутніх вихователів з ресурсом Geniall.ly для створення інтерактивного контенту. *Матеріали III Міжнародного форуму науковців та дослідників «SCIENCE AND STUDY 2021»*. Київ, 2021. с. С.101-103.
- 47.Шикиринська О. Технологія Web-quest у формуванні професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.) / за ред. О.А.Голюк ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені

- Валентини Волошиної. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. Вип. 10. с.330-333.
- 48.Шикиринська О.В. Розвиток естетичної культури майбутніх вихователів засобами сучасних цифрових інструментів. Теорія і практика естетичного виховання у закладах освіти: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / за ред. О. С. Радул. Кропивницький. 2021 с.197-198.
- 49.Шикиринська О., Бондарчук О. Педагогічний супровід естетичного виховання дітей старшого дошкільного віку засобами музичного мистецтва. Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (ІХ школа методичного досвіду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 22-23 листопада 2022року. Вінниця, 2022. 380-386 с.
- 50.Shykyrynska O. Creating interactive presentations at Genial.ly: methodological aspect // Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices : Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference / Gen. Edit. Olha Prokopenko, Tallinn: Teadmus OÜ, 2021. p.31-32.
- 51.STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку / наук. керівник К. Л. Крутій; автор. колектив: Грицишина Т. І., Голюк О. А., Деснова І. С., Зданевич Л. І., Каплуновська О. М., Карук І. А., Кривошея Т. М, Крутій К. Л., Патрикеева О. А., Присяжнюк Л. А., Родюк Н. Ю., Стахова І. А., Стеценко І. Б., Черноморець В. В., Шикиринська О. А. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2020. 148 с.
- 52.P. Mell, T. Grance. “The NIST Definition of Cloud Computing : Recommendation of the National Institute of Standards and Technology”. Gaitherburg : National Institute of Standards and Technology, III, 3 p, September 2011, (Special Publication 800-415), [Електронний ресурс].

- Доступно: <http://csrc.nist.gov/publications/nistpubs/800-145/SP800-145.pdf>.
- 53.D. Siegle. “Cloud Computing: A Free Technology option to Promote Collaborative learning”, *Gifted Child Today*, Fall, Vol. 33, № 4, P. 41–45, 2010.
- 54.DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union. EUR27948 EN. doi:10.2791/11517/— 44 p.
- 55.ICT competency standards for teachers: competency standards modules. UNESCO" [Електронний ресурс]. Доступно: <http://cst.unesco-ci.org/sites/projects/cst/The%20Standards/ICT-CSTCompetency%20Standards%20Modules.pdf>. (in English)
- 56.Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero Gomez S., Van den Brande, G. (2016). Моляко В. О. Чи можна навчити творчості // Обдарована дитина. 2018. № 2. с. 3-4.
- 57.T. Bratitsis, T. Kotopoulos, K. Mandila, “Kindergarten children’s motivation and collaboration being triggered via computer while creating digital stories: A case study”. *International Journal of Knowledge and Learning*, 8 (3-4), 239-258, 2012.
- 58.G. Fesakis, C. Sofroniou, E. Mavroudi, (2011). “Using the internet for communicative learning activities in kindergarten: The case of the “Shapes Planet”. *Early Childhood Education Journal*, 38(5), 385-392, 2011.
- 59.L. Plowman, C. Stephen, “Children, play and computers in pre-school Education, *British Journal of Educational Technology*, 36 (2), 145-158, 2005.
- 60.Demchenko, O., Bondar, Y., Shykyrynska, O., Komarivska, N., Lyubchak, L., Stakhova, I., & Dabizha, L. (2022). Development of youth’s creative abilities schoolchildren by BYOD technology. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference May 27th-28th, (I volume),

61. Shykyrynska O. Creating interactive presentations at Genial.ly: methodological aspect // Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices : Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference / Gen. Edit. Olha Prokopenko, Tallinn: Teadmus OÜ, 2021. p.31-32.

